

Dorota Krekora-Zajac

Wpływ regulacji międzynarodowej na polskie prawo zamówień publicznych w sektorze wojskowym

Studia Prawnoustrojowe nr 9, 433-440

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dorota Krekora-Zajac
Uniwersytet Warszawski

Wpływ regulacji międzynarodowej na polskie prawo zamówień publicznych w sektorze wojskowym

Regulację prawną, na której opiera się polski system zamówień publicznych, określa ustawa z 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, jak również liczne akty wykonawcze. Choć uznaje się, iż prawo zamówień publicznych jest częścią prawa cywilnego, to należy zauważyć, że do regulacji tej dziedziny prawa zastosowanie mają oprócz zasad kodeksu cywilnego¹ m.in. przepisy kodeksu postępowania cywilnego², ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji³, ustawy o dostępie do informacji publicznej⁴, ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁵, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych⁶, ustawy – Prawo własności przemysłowej⁷ czy ustawy – Prawo budowlane⁸. Należy pamiętać, iż oprócz prawa krajowego wielki wpływ na polski system zamówień publicznych ma również prawo wspólnotowe.

W niniejszym artykule zostaną przedstawione i omówione najważniejsze regulacje prawa wspólnotowego i krajowego odnoszące się do udzielania zamówień publicznych na potrzeby obronności na wspólnym rynku europejskim oraz regulacje zamówień z funduszy NATO.

Niewątpliwie dla stosowania krajowego prawa zamówień publicznych ważne są ograniczenia wynikające z przynależności Polski do Unii Europejskiej. Podstawowym źródłem prawa wspólnotowego dotyczącego zamówień

¹ Dz.U. z 1964 r., nr 16, poz. 93 ze zm.

² Dz.U. z 1964 r., nr 43, poz. 296 ze zm.

³ Tekst jedn.: Dz.U. z 2003 r., nr 153, poz. 1503 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2001 r., nr 112, poz. 1198 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2005 r., nr 14, poz. 114 ze zm.

⁶ Tekst jedn.: Dz.U. z 2006 r., nr 90, poz. 631 ze zm.

⁷ Tekst jedn.: Dz.U. z 2003 r., nr 119, poz. 1117 ze zm.

⁸ Tekst jedn.: Dz.U. z 2006 r., nr 156, poz. 1118 ze zm.

publicznych jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską⁹. Polskie prawo zamówień publicznych uwzględniać musi również dyrektywy europejskie, w tym dyrektywę w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi¹⁰, dyrektywę koordynującą procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych¹¹, dyrektywę w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane¹², dyrektywę koordynującą przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji¹³. Niewątpliwie zastosowanie do zamówień publicznych mają również rozporządzenia, w tym zwłaszcza rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnego słownika zamówień¹⁴ oraz rozporządzenie ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w ramach procedur zamówień publicznych zgodnie z dyrektywami 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego Rady¹⁵.

Oprócz dyrektyw i rozporządzeń, dziedzinę zamówień publicznych reguluje również cały system decyzji oraz komunikatów Komisji Europejskiej. Należy również pamiętać, iż jednym z fundamentów prawa wspólnotowego jest orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS). Zarówno zamawiający, jak i wykonawca ubiegający się o powierzenie mu zamówienia publicznego, muszą zapoznać się z szeregiem aktów wspólnotowych, które nakładają dość restrykcyjne wymogi formalne. Jednakże prawo wspólnotowe, podobnie jak prawo polskie, przewiduje możliwość wyłączenia tej restrykcyjnej regulacji.

Zgodnie z TWE, każde państwo członkowskie może podejmować środki, jakie uważa za konieczne, w celu ochrony podstawowych interesów jego

⁹ Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (dalej jako TWE), wersja skonsolidowana (Dz.Urz. UE C 321E/37 z 29 grudnia 2006 r.).

¹⁰ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. (Dz.Urz. L 134 z 30 kwietnia 2004 r.).

¹¹ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. (Dz.Urz. L 134 z 30 kwietnia 2004 r.).

¹² Dyrektywa Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. (Dz.Urz. L 395 z 30 grudnia 1989 r.).

¹³ Dyrektywa Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. (Dz.Urz. L 76 z 23 marca 1992 r.).

¹⁴ Rozporządzenie nr 2195/2002/WE z dnia 5 listopada 2002 r. (Dz.Urz. L 340 z 16 grudnia 2002 r.), zmienione przez rozporządzenie Komisji WE nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnego słownika zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV.

¹⁵ Rozporządzenie nr 1564/2005/WE z dnia 7 września 2005 (Dz.Urz. L 257 z 1 października 2005 r.).

bezpieczeństwa, a które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi. Środki takie nie mogą jednak negatywnie wpływać na warunki konkurencji na wspólnym rynku w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych (art. 296 ust. 1 pkt a TWE). Wyłączenia te obejmują produkty ustalone przez Radę Ministrów Wspólnoty Europejskiej w kwietniu 1958 r.¹⁶ Co więcej, ETS orzekł, iż określenie i zdefiniowanie terminu „interes bezpieczeństwa państwa” należy do państwa członkowskiego¹⁷. Jeżeli więc państwo stoi na stanowisku, iż zamówieniu powinny towarzyszyć specjalne środki bezpieczeństwa i nie jest to oczywiście kwestionowane, wówczas może ono ograniczyć stosowanie prawa wspólnotowego.

Należy jednak pamiętać, iż ETS konsekwentnie w swoim orzecznictwie wyraża pogląd, iż wszystkie wyłączenia i ograniczenia konkurencji należy interpretować w sposób ścisły, a podmioty powołujące się na te okoliczności, są zobowiązane do ich właściwego udowodnienia¹⁸. Co więcej, ETS wielokrotnie podkreślał, iż skoro przyjmując traktat europejski, państwa przeniosły na organy wspólnoty część swoich własnych uprawnień, w tym również odnoszących się do zamówień publicznych, to przepisy krajowe ograniczające regulacje wspólnotowe mogą być stosowane jedynie w wyjątkowych przypadkach¹⁹. W tym miejscu warto przytoczyć wyrok Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 2 października 2008 r.²⁰ W przedmiotowej sprawie Komisja wnosiła o stwierdzenie, że dekret Ministra Spraw Wewnętrznych, który zezwalał na odstępstwo od przepisów wspólnotowych dotyczących zamówień publicznych na dostawy w odniesieniu do nabycia lekkich helikopterów przeznaczonych na potrzeby policji i krajowej straży pożarnej jest niezgodny z prawem wspólnotowym²¹. Trybunał, podobnie jak we wcześniejszym orzecznictwie, przypomniał, że zgodnie z art. 296 ust. 1 lit. b TWE każde państwo członkowskie może podejmować środki, jakie uważa za konieczne w celu ochrony podstawowych interesów swojego bezpieczeństwa, a które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub wyposażeniem wojskowym, pod warunkiem, że te środki nie będą negatywnie wpływać na

¹⁶ Decyzja w sprawie ustalenia listy produktów (broń, amunicja i materiały wojenne), do których odnoszą się przepisy art. 223 § 1b (obecnie art. 296) Traktatu. Protokół z 15 kwietnia 1958 r., nr 368/58.

¹⁷ Wyrok ETS z dnia 16 października 2003 r., w sprawie C-252/01 Komisja przeciwko Belgii.

¹⁸ Wyrok ETS z dnia 10 kwietnia 2003 r. w połączonych sprawach C-20/01 oraz C-28/01 Komisja Europejska. przeciwko Republice Federalnej Niemiec; ETS z dnia 28 marca 1995 r. w sprawie C-324/93 Evans Medical.

¹⁹ W. Hartung, *Problematyka udzielania zamówień publicznych w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa*, „Kwartalnik Prawa Zamówień Publicznych” 2008, nr 2, s. 57.

²⁰ Wyrok TSWE z dnia 2 października 2008 w sprawie C-157/06 Komisja przeciwko Republice Włoskiej.

²¹ „Monitor Prawniczy” 2008, nr 21, s. 1125.

warunki konkurencji na wspólnym rynku w odniesieniu do produktów. Jednak podstawowym warunkiem do skorzystania z wyłączenia, zgodnie z art. 296 ust. 1 lit. b TWE jest, aby omawiane produkty były przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych. Z uwagi na fakt, iż dekret dotyczył helikopterów, które choć przyczyniają się do bezpieczeństwa obywateli, to nie mają zastosowania wojskowego, Trybunał uznał, iż Republika Włoska uchybiła przepisom dyrektywy Rady 93/36/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. koordynującej procedury udzielania zamówień publicznych na dostawy²².

Wprawdzie zgodnie z TWE przemysł obronny i zamówienia dotyczące wyposażenia wojskowego krajów członków Unii Europejskiej nie podlegają ogólnym regułom konkurencji i pomocy państwowej obowiązującym na wspólnym rynku UE, jednakże we wrześniu 2004 r. Komisja Europejska opublikowała Zieloną Księgę – Zamówienia publiczne w dziedzinie obrony²³. W zamierzeniach Zielona Księga miała przyczynić się do utworzenia europejskiego rynku wyposażenia wojskowego – *European Defence Equipment Market* (EDEM).

Europejska Agencja Obronna w listopadzie 2005 r. wydała Kodeks postępowania w sprawach sprzedaży sprzętu wojskowego – *Code of Conduct on Defence Procurement*²⁴. Podkreśla się, iż dokument ten stanowi pierwszy krok do opracowania wspólnych dla wszystkich krajów członkowskich zasad przeprowadzania przetargów zbrojeniowych. Kodeks ten zaczął obowiązywać w lipcu 2006 r., a państwa, które go przyjęły, zobowiązane są do publikowania w internecie każdego przetargu oraz równego traktowania wszystkich uczestników przetargów, których przebieg monitoruje Europejska Agencja Obrony i ministerstwa obrony państw-członków Unii Europejskiej. Nadto należy zauważyć, iż kodeks swoją regulacją obejmuje jedynie kontrakty zbrojeniowe o wartości powyżej 1 mln euro²⁵. Polska poparła zapisy zarówno Zielonej Księgi – zamówienia publiczne w dziedzinie obrony, jak również przystąpiła do Kodeksu postępowania w sprawie sprzedaży sprzętu wojskowego. Oficjalne stanowisko Polski w tym zakresie zostało przyjęte i przesłane do Komisji Europejskiej na początku 2008 r.²⁶

Niewątpliwie prace nad europejskim rynkiem zbrojeniowym nadal trwają, czego dowodem jest przyjęcie 5 grudnia 2007 r. przez Komisję Europejską pakietu dokumentów dotyczących Europejskiego Rynku Wyposażenia Obronnego. Na pakiet ten składają się: Komunikat Komisji Europejskiej dotyczący

²² Dyrektywa Rady 93/36/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. koordynująca procedury udzielania zamówień publicznych na dostawy (Dz.Urz. UE L nr 999 z 9 sierpnia 1993 r.).

²³ Dz.Urz. UE C 221 z 8 września 2005 r.

²⁴ EDA Steering Board Decision 2005/09.

²⁵ A. Konarzewska, *Propozycje Komisji Europejskiej w sprawie Europejskiego Rynku Uzbrojenia*, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2008, nr 7–8, s. 233.

²⁶ Ibidem, s. 237.

strategii dla europejskiego przemysłu obronnego²⁷, projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczący uproszczenia zasad i warunków transferu produktów związanych z obronnością w ramach Wspólnoty²⁸ oraz projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady, koordynującej procedury udzielania zamówień publicznych na niektóre roboty budowlane, dostawy i usługi w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa²⁹. Co warte podkreślenia, podstawowym celem projektu ostatniej dyrektywy jest ograniczenie przypadków korzystania z prerogatyw określonych w art. 296 TWE do rzeczywiście wyjątkowych przypadków³⁰. Regulacja nowej dyrektywy ma mieć zastosowanie dla dostaw broni, amunicji lub materiałów wojennych, określonych decyzją Rady z 15 kwietnia 1958 r., jak również będzie stosowana do robót budowlanych i usług ściśle związanych z tymi dostawami³¹. Zatem dążeniem Wspólnoty jest zastąpienie, w jak najszerszym zakresie, regulacji krajowych prawa zamówień publicznych dotyczących obronności regulacjami wspólnotowymi.

Inną regulacją mającą istotny wpływ na budowanie wojskowej współpracy zagranicznej w ramach systemu zamówień publicznych jest akt prawa krajowego – ustawa dotycząca umów zawieranych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, tzw. umów offsetowych³². Regulacja ustawowa polega na wyłączeniu określonego typu umów z Prawa zamówień publicznych. Wyłączenie to obejmuje zawieranie umów na dostawy do Polski uzbrojenia lub sprzętu wojskowego³³ na potrzeby obronności lub bezpieczeństwa państwa, wyprodukowanego lub wytworzonego poza jej terytorium, do którego stosuje się art. 296 TWE³⁴. Umowy offsetowe to – zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy – umowy dostawy, których wartość jest równa lub przekracza, w stosunku do jednego zagranicznego dostawcy w okresie trzech kolejnych lat, równowartość w walucie polskiej 5 mln euro. Zatem nawet wówczas, gdy

²⁷ COM (2007) 764.

²⁸ COM (2007) 765.

²⁹ COM (2007) 766.

³⁰ W. Hartung, *Europejski rynek obronny – nowa propozycja Komisji Europejskiej dotycząca przepisów regulujących zamówienia publiczne w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa*, „Kwartalnik Prawa Zamówień Publicznych” 2008, nr 1, s. 51.

³¹ Art. 1 projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady koordynującej procedury udzielania zamówień publicznych na niektóre roboty budowlane, dostawy i usługi w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa.

³² Ustawa z dnia 10 września 1999 r. o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz.U. z 1999 r., nr 80, poz. 903 ze zm.).

³³ Wykaz uzbrojenia objętego obowiązkiem zawarcia umowy offsetowej znajduje się w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie wykazu uzbrojenia i sprzętu wojskowego, którego zakup jest objęty obowiązkiem zawarcia umowy offsetowej (Dz.U. z 2007 r., nr 242, poz. 1775).

³⁴ Art. 1 ust. 1 ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

wojsko ma zamiar zakupić broń od dostawcy pochodzącego z obcego kraju, ale wartość zamówienia jest niższa niż 5 mln euro, zamawiający winien stosować ogólną regulację dotyczącą zamówień publicznych.

Ustawa umożliwia ominięcie przez zamawiającego formalnych trybów przetargowych określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych na rzecz zawarcia umowy po przeprowadzeniu negocjacji przez ministra gospodarki (art. 7 ust. 1). Należy podkreślić, iż kompetencje ministra gospodarki są jednak o wiele szersze. Oprócz bowiem samego zawarcia umowy, zgodnie z art. 22 omawianej ustawy, minister sprawuje również nadzór nad wykonywaniem tej umowy. Co więcej, zagraniczny dostawca, który zawarł umowę offsetową, ma obowiązek przedkładać ministrowi właściwemu do spraw gospodarki półroczne i roczne sprawozdania z wykonania zobowiązań offsetowych (art. 14 ust. 1). Natomiast minister ma prawo żądać w każdym czasie od zagranicznego dostawcy informacji o stopniu wykonania zobowiązań offsetowych.

Dodatkowo, w celu zapewnienia jeszcze większej kontroli nad tymi umowami, ich wejście w życie oraz stwierdzenie ich wykonania wymaga zatwierdzenia przez Radę Ministrów (art. 23). Wyjątkowość tego trybu zawierania umów o zamówienia publiczne polega m.in. na tym, iż zgodnie z dyspozycją art. 4 ust. 2, żadna ze stron nie może odstąpić od zawartej umowy. Odrębność tej regulacji podkreśla również postanowienie art. 25 ustawy statuującej, iż do umów offsetowych nie mają zastosowania przepisy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Można zatem podsumować, iż jest to wyjątkowy tryb zamawiania dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, który ze względu na strategiczne znaczenie dla Rzeczypospolitej Polskiej został wyłączony z ogólnej regulacji odnoszącej się do zamówień publicznych i poddany jeszcze bardziej szczegółowej kontroli państwa.

Nie ulega również wątpliwości, iż umową międzynarodową mającą bezpośredni wpływ na procedurę udzielania zamówień publicznych dla wojska jest Pakt Północnoatlantycki (NATO). Odrębnej regulacji podlegają zatem zamówienia dokonywane przez NATO, ściśle rzecz ujmując – finansowane przez tą organizację. Program Inwestycyjny NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) służy wspólnemu finansowaniu przedsięwzięć związanych z rozbudową, modernizacją i remontami infrastruktury wojskowej Sojuszu, która obejmuje takie elementy jak: lotniska, instalacje telekomunikacyjne, systemy dowodzenia i kontroli, składnice materiałów pędnych i smarów (MPS), rurociągi paliwowe, radarowe urządzenia ostrzegawcze i nawigacyjne, a także instalacje portowe³⁵. Zamówienia w NATO udzielane są w następujących trybach³⁶:

³⁵ Zon. [online] <www.mg.gov.pl/O+ministerstwie/Zamowienia+publiczne/Przetargi+NATO/>, dostęp: 2 stycznia 2008.

³⁶ Zob. [online] <www.enter.net.pl/www/przetargi/nato.htm>, dostęp: 2 stycznia 2008.

- 1) drobny zakup gotówkowy (*petty cash*),
- 2) zakup jednorazowy (*single tender*),
- 3) przetarg ograniczony (*restricted bidding*),
- 4) przetarg zwykły (*formal bidding*),
- 5) przetarg międzynarodowy (*international bidding*).

Dokumentami, które mają fundamentalne znaczenie dla zamówień publicznych finansowanych przez NATO, są procedury dla przetargów międzynarodowych na obszarze objętym programem inwestycyjnym NATO (*NSIP NATO Security Investment Program*)³⁷ oraz dyrektywa w zakresie finansowania przez budżet wojskowy własności i usług³⁸.

Art. 10 Traktatu Północnoatlantyckiego ratyfikowanego przez Polskę³⁹ statuuje, iż strony mogą, za jednomyślną zgodą, zaprosić do przystąpienia do traktatu każde państwo europejskie, które jest w stanie realizować zasady tego traktatu. Uznaje się, iż do szeroko pojętej realizacji tych zasad należy zaliczyć uczestnictwo we wspólnych budżetach NATO oraz Programie Inwestycyjnym Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego. Właściwe uczestnictwo w tym programie jest jednym z zasadniczych elementów sojuszniczej aktywności i stanowi jedną z podstawowych form współpracy w ramach tej organizacji⁴⁰. Jak wskazuje uzasadnienie nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych⁴¹ z 2003 r.⁴², właśnie uczestnictwo w Programie Inwestycyjnym Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego było zasadniczą podstawą dla postulowanych przez resort obrony narodowej wyłączeń zamówień realizowanych w całości lub w części ze środków finansowych NATO spod rygorów ustawy Prawo zamówień publicznych. O strategiczności funduszy pochodzących z NATO dla rozwoju Polskich Sił Zbrojnych świadczą niewątpliwie przedstawione na stronach internetowych Ministerstwa Gospodarki zamierzenia inwestycyjne NATO w Polsce w latach 2000–2008, z których wynika, iż w ramach tych funduszy planowano m.in. utworzenie systemu niejawnego łączności, umożliwiającego przesyłanie informacji fonicznych i transmisji danych między MSZ, MON, Sztabem Generalnym i Rodzajami Sił Zbrojnych oraz odpowiednimi organami NATO o wartości 40 mln zł, włączenie polskiego systemu obrony powietrznej do zintegrowanego systemu obrony powietrznej NATO o wartości 431 534 000 zł, realizację docelowych rozwiązań w zakresie zarządzania i kontroli przestrzeni powietrznej o warto-

³⁷ Sygn. AC/4-D/2261, przyjęte 28 listopada 1995 r. ze zm.

³⁸ Sygn. ACE 60/70, przyjęta 12 maja 1997 r.

³⁹ Traktat Północnoatlantycki sporządzony w Waszyngtonie dnia 4 kwietnia 1949 (Dz.U. z 2000 r., nr 87, poz. 970).

⁴⁰ G. Kozłowski, *Zamówienia publiczne w Polsce w świetle zasad obowiązujących w NATO*, „Państwo i Prawo” 2003, nr 7, s. 82.

⁴¹ Mowa tu o ustawie z dnia 10 czerwca 1994 o zamówieniach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r., nr 72, poz. 664 ze zm.).

⁴² Dz.U. z 2003 r., nr 165, poz. 1591.

ści 195 980 000 zł, modernizację i rozbudowę lotnisk wraz z lotniskowymi składnicami MPS i baz morskich o wartości 1 373 384 000 zł⁴³.

Podsumowując należy zauważyć, iż na polski system zamówień publicznych w sposób znaczący wpływają regulacje międzynarodowe. Wpływ prawa tworzonego przez Unię Europejską i NATO jest szczególnie widoczny w przypadku zamówień publicznych odnoszących się do bezpieczeństwa naszego kraju. Na przykładzie sektora wojskowego widać, że określone wyłączenia z obowiązywania polskiego prawa zamówień publicznych nie muszą oznaczać liberalizacji i uelastycznienia regulacji. Niekiedy, jak w przypadku zamówień finansowanych w ramach NATO lub umów offsetowych, szczególne regulacje mają na celu zwiększenie kontroli nad wydatkowaniem środków pieniężnych. Z uwagą również należy obserwować prace nad europejskim rynkiem zbrojeniowym, gdyż te regulacje w perspektywie długoterminowej mogą przyczynić się do znacznego zdegradowania krajowego prawa zamówień publicznych związanych z sektorem obronności.

Summary

The article describes major international and domestic regulations on public procurements in defence sector on the Joint European Market or financed by NATO. According to the community law, each State may undertake necessary actions to protect its basic security interests, including those actions which refer to production or trade of weapons, ammunitions or war materials, although such actions may not limit the competition on joint market of non exclusively military goods. Nowadays the military industry and military public procurements are excluded from the community regulations on competition and state aid, although some action were undertaken to regulate those sectors on community level to establish a joint European market of military equipment in the further.

The problems of international military cooperation in public procurements based on offset agreement were also mentioned in the article. Furthermore the article refers also to the impact on North Atlantic Treaty regulation on public procurements, especially public procurements during realization of investment project financed by NATO, like NSIP program.

⁴³ Zob. [online] <www.mg.gov.pl/Wiadomosci/Archiwum/Lata+2002-2004/NATO++Mozliwosci+udzialu+polskich+przedsiębiorców+w+Programie+Inwestycyjnym+NATO+w+Dziedz.htm>, dostęp: 2 stycznia 2008.